

ВІДГУК
офіційного опонента на дисертаційну роботу
Черненка Юрія Володимировича
“Моделі та методи протиризикового управління проектами розвитку
провайдерів житлово-комунальних послуг”,
яку подано на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за
спеціальністю 05.13.22 – управління проектами та програмами”

Щодо детального аналізу дисертації Черненка Ю.В., що включає 259 сторінок, включаючи додатки, розподіленої на чотири розділи та 13 додатків, автореферату з загальним обсягом 24 сторінки, а також 6 статей, опублікованих у міжнародних наукових журналах і тих, що входять до баз наукометричних даних і наукових спеціалізованих видань України, та 6 тез конференцій, було визначено наступне.

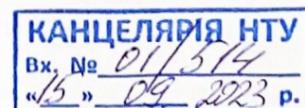
Актуальність теми дослідження.

Тема протиризикового управління в житлово-комунальному секторі є невід'ємним елементом сучасного публічного адміністрування. В контексті високого рівня політичних та економічних ризиків, використання сучасних технологій і методологій для керування проектами стає ключовою вимогою для провайдерів комунальних послуг. Розробка ефективних стратегій протиризикового управління є першочерговим завданням для підвищення стабільності та ефективності діяльності житлово-комунального господарства.

Зростання ролі ринкових відносин в житлово-комунальній сфері вимагає активного застосування передових методологічних підходів до управління. Комплексність структури комунальних постачальників послуг, яка передбачає постійне оновлення і оптимізацію управлінських методів, акцентує увагу на значущості впровадження раціональних методів управління.

Умови нестабільності та рівень ризику, що стає високим у військовий час і в економічній кризі, висувають високі вимоги до адаптації нових технологій, які включають реалізацію великої кількості технічних, організаційних та інноваційних проектів провайдерами комунальних послуг, не дивлячись на недостатність коштів у державному та місцевому бюджетах, низьку платоспроможність населення, відсутність довіри інвесторів і т.п.

Особливі вимоги до управління в сфері житлово-комунальних послуг зумовлені необхідністю координованої роботи багатьох учасників, високого професійного потенціалу корпоративних служб і чіткого організаційного управління. Вивчення наявного досвіду у сфері протиризикового управління проектами розвитку комунальних провайдерів свідчить про те, що ця область досі

не виявляє достатньої глибини наукової розробки, що підкреслює важливість подальших досліджень у цій сфері.

Таким чином, актуальність дослідження Черненка Ю.В. полягає в необхідності розробки теоретичних та практичних основ для підвищення ефективності функціонування комунальних провайдерів через впровадження моделей та методів протиризикового управління проектами розвитку в сфері житлово-комунальних послуг. Такі моделі та методи не тільки забезпечать стабільність і надійність в діяльності провайдерів житлово-комунальних послуг, але й допоможуть впровадити інноваційні технології, що, в свою чергу, підвищить якість надання послуг та забезпечить стабільний розвиток в цій важливій галузі.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень.

В дисертаційній роботі Черненка Ю.В. подано вдосконалені та глибоко розроблені теоретичні та практичні аспекти, що базуються на ретельному вивчені сучасних наукових підходів та власних наукових розробок.

Дослідження у сфері протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг обґрунтоване систематизованим аналізом праць як вітчизняних, так і зарубіжних авторів, враховуючи новітні тенденції в цій галузі. Автор успішно інтегрував класичні підходи з інноваційними методами для створення практичних рекомендацій, які відзначаються актуальністю та практичною спрямованістю.

Основу дослідницької частини роботи складає широкий спектр методів, серед яких: математичне моделювання для адекватного представлення процесів управління ризиками; деталізовані аналітичні дослідження для виявлення і розуміння ключових факторів, що впливають на діяльність провайдерів; системний аналіз, що дозволяє охопити всю складність та взаємозв'язок процесів в сфері послуг; та комплексний метод експертних оцінок, що базується на реальному досвіді провайдерів та спрямований на визначення проблемних моментів та можливостей для їх вирішення.

Подані наукові положення та розробки Черненка Ю.В. демонструють свою достовірність через широку апробацію на різних наукових платформах, у тому числі на конференціях та у наукових виданнях. Крім того, практична цінність дослідження підтверджена впровадженням його результатів у реальну діяльність провайдерів житлово-комунальних послуг, що дозволяє говорити про високий ступінь корисності та актуальності даної роботи для спеціалістів цієї галузі.

Автор наводить переконливі аргументи на підтвердження своїх теоретичних положень, висновків та рекомендацій. Його напрацювання є достовірними та містять новизну.

Наукова новизна одержаних результатів.

Наукові напрацювання дисертаційної роботи Черненка ІО.В. представляють передовий підхід до протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг.

Подані у дисертаційній роботі розробки відповідають паспорту спеціальності 05.13.22 – Управління проектами та програмами.

Основними науковими нововведеннями рівня “вперше” є:

- Концептуальна модель протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг: вперше створена концепція протиризикового управління для провайдерів житлово-комунальних послуг. Основою цієї моделі є автоматизований процес управління, алгоритмічний підхід до прийняття рішень, бенчмаркінг та динамічна оргструктура. Вона слугує як інструмент для підвищення ефективності управління.

- Математична модель протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг: презентовано новий підхід до оцінювання проектів розвитку, враховуючи можливий дохід, інвестиційні затрати та потенційні ризики. Ця модель дозволяє визначити найбільш вигідні проекти розвитку для реалізації.

- Функціональна модель протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг: визначено новий підхід до оптимізації діяльності провайдерів житлово-комунальних послуг, враховуючи єдині системні принципи інтегрованого оцінювання проектів, спрямовані на визначення їх пріоритетності.

- Інформаційна модель протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг: пропонується використання ERP-системи, спрямованої на відслідковування факторів, які впливають на ризики проектів розвитку. Це сприяє точному плануванню та розподілу ресурсів.

- Метод протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг: інтегрує автоматизацію, алгоритмізацію, процесний підхід, динамічну оргструктуру і бенчмаркінг. Така інтеграція спрямована на підвищення результативності проектів розвитку, забезпечуючи максимальний дохід при мінімізації ризиків.

До наукового результату за рівнем “удосконалено” відноситься метод формування динамічної оргструктури проектів розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг. Спрямований на створення системи, яка підтримує підприємницькі і багатовимірні організаційні структури. Дійсно цінним є підхід, що мотивує менеджмент нижчого рівня працювати клієнтоорієнтовано, ставлячи цінності споживачів на перший план. В результаті можемо очікувати підвищення

якості послуг, динамічного розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг та оптимізації використання ресурсів.

Науковий результат за рівнем "набули подального розвитку" стосується методу розвитку компетенцій команди управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг. Закладені принципи ґрунтуються на постійному розвитку професійних здібностей членів команди і їхньої ефективності. Зокрема, покращення корпоративної культури, професіоналізму команди та взаємодії всередині провайдера житлово-комунальних дозволять оптимізувати роботу на всіх етапах та забезпечити більш ефективне управління ризиками.

Практична значущість результатів дослідження.

Отримані автором наукові результати дозволили розробити:

- алгоритм методу протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг;
- алгоритм методу формування динамічної організації управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг;
- алгоритм методу розвитку компетенцій команди управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг.

Підсумовуючи, хочу зазначити, що розроблені моделі та методи успішно інтегровані у практику відомих підприємств, таких як ТОВ «МАСТЕРГАЗ», ТОВ «Будівельна фірма СТРОЙЛЮКС», а також ТОВ «Перший метрологічний центр». Ці конкретні приклади свідчать про високу корисність, актуальність та практичну значущість зроблених наукових внесків у даному напрямку досліджень.

Аналіз структури дисертації та змісту її результатів.

Дисертаційна робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та тринадцяти додатків. Загальний обсяг дисертації – 259 стор., у тому числі 156 стор. основного тексту, список використаних джерел за розділами із 282 назв загалом на 38 стор., тринадцять додатків на 46 стор. Дисертація містить 34 рисунки та 22 таблиці.

У вступі акцентовано на актуальності науково-прикладного дослідження, обґрунтовано його важливість в сучасних умовах. Сформульовано ключові проблеми, мету та завдання дослідження. Детально описано об'єкт, предмет дослідження, а також основні методи, що були використані. Особлива увага приділена науковій новизні роботи, її практичній цінності та внеску автора в цій ділянці знань. Додатково наведено інформацію щодо апробації результатів дисертації та вказано основні публікації автора на дану тему.

У першому розділі аналізуються методологічні підходи до управління житлово-комунальним господарством, зокрема у контексті проектів розвитку їх

провайдерів.

Виявлено особливості надання житлово-комунальних послуг, такі як: їхній невидимий характер, миттєвість, змінність якості, індивідуальність, незамінність, постійність і насиченість потреб.

Визначено проскти розвитку як ініціативи, що мають на меті вдосконалення діяльності підприємства без прямого отримання комерційної вигоди.

Властивості просктів розвитку мають свою специфіку: динамічність процесів, яка призводить до важкої ідентифікації та прогнозування результатів. Ця динамічність вимагає активного реагування на зовнішні та внутрішні зміни, частого коригування та уточнення прогнозних результатів, особливо при великих змінах.

Для провайдерів житлово-комунальних послуг існує багато ризикових факторів, що можуть негативно впливати на їхню діяльність:

- Значна зношеність житлового фонду та внутрішньобудинкових мереж.
- Зниження платоспроможності споживачів.
- Недостатня соціальна відповідальність споживачів.
- Зростання конкуренції у сфері надання послуг.
- Нестабільність цін та законодавча політика у галузі житлово-комунального господарства.

Другий розділ присвячений моделям протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг. Виходячи з аналізу особливостей управління такими просктами, автор висуває концептуальну модель протиризикового управління просктами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг, що спирається на автоматизацію, процесний підхід та бенчмаркінг. Ця модель сприяє покращенню результативності провайдерів житлово-комунальних послуг. ПЖКП фокусуються на розвитку технологій продажів і нових продуктів, а також на зменшенні витрат через різні ініціативи.

ПЖКП прагнуть реалізувати проскти розвитку, які пропонують максимальний дохід при мінімальних інвестиціях та в максимальному часовому проміжку, при цьому з мінімальними ризиками. Щоб визначити найефективніші проскти розвитку, використовується інтегральна оцінка: відношення добутку всіх позитивних факторів до добутку негативних. Оцінка ризику базується на ймовірності настання ризику, економічних втратах та кількості ризиків в проскті. Для максимальної ефективності ресурсів ПЖКП пріоритетують проскти з найбільшою інтегральною оцінкою. Автор пропонує методологію IDEF0 для моделювання процесу, який включає етапи оцінки ризиків, планування заходів щодо їх зменшення та реалізації просктів.

Авторська функціональна модель протиризикового управління просктами

розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг дозволяє комплексно підвищувати ефективність управління та визначати пріоритети проектів за допомогою інтегральної оцінки. Запропонована інформаційна модель протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг акцентує увагу на систематичному відстеженні факторів, що впливають на ризики проектів через ERP-систему.

У третьому розділі акцентовано увагу на розробці методів протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг. Автор запропонував декілька етапів:

- Формування реєстру проектів розвитку ПЖКП - основна ідея цього етапу полягає у визначені кллючових напрямків розвитку.

- Ідентифікація обмежень проектів розвитку ПЖКП - цей процес базується на детальному переліку обмежень.

- Впровадження автоматизації та алгоритмізації - ця частина присвячена оптимізації процесів управління проектами розвитку ПЖКП. Надано зрозумілу схему цього процесу, вказуючи на його послідовність та можливості зворотного зв'язку між етапами. Акцентується увага на важливості послідовного і ефективного підходу до вирішення проблем, зокрема, уникнення помилкових припущенів і мінімізації ризиків та невизначеності в управлінні проектами.

У керуванні ризиками проектів розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг слід враховувати високий ступінь невизначеності в їхньому оточенні. Прийняття рішень у таких проектах потребує виявлення та аналізу ризиків, встановлення цілей, розробки та реалізації альтернативних рішень, а також оцінки результатів.

При побудові динамічної оргструктур управління проектами розвитку ПЖКП важливо провести діагностику існуючої структури, визначити цілі проектування та вибрати критерії її ефективності.

Розробка альтернативних варіантів динамічної оргструктур управління проектами розвитку ПЖКП:

- Аналіз та вибір можливих альтернатив оргструктур.
- Обґрунтування та розрахунок ефективності кожного варіанту.
- Порівняння результатів розрахунку із встановленими критеріями ефективності.

Розроблений метод формування динамічної оргструктур проектів розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг надає розвиток компетенцій команди, орієнтованої на ефективність.

Застосування принципів ергономіки в управлінні проектами розвитку ПЖКП:

- Впровадження ергономіки комунікацій.
- Удосконалення управління трудовими ресурсами та проєктування робочого часу.
- Впровадження нових парадигм, таких як віртуальні організації та віддалена робота.
- Застосування системи управління якістю в ПЖКП.

Практична реалізація динамічної оргструктури:

- Аналіз результатів реалізації та порівняння із критеріями ефективності.
- Аналіз відхилень та корекція в разі необхідності.

Оптимальний варіант динамічної оргструктури управління проєктами розвитку ПЖКП визначається на основі проведених аналізів.

Пропонується впровадження бенчмаркінгу в управлінні проєктами розвитку ПЖКП для забезпечення найкращих практик контролінгу та удосконалення логістичної діяльності.

Описується застосування математичної моделі протиризикового управління проєктами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг для коригування пріоритетів реалізації проєктів в реальному часі. Мотивується перерозподіл ресурсів у проєктах розвитку з метою мінімізації ризиків та оптимізації економічного результату.

У четвертому розділі акцентовано увагу на практичному застосуванні моделей та методів протиризикового управління проєктами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг, розроблених автором. Для ілюстрації цих методів наведено реальні приклади їх застосування у фінансово-господарській діяльності таких підприємств, як ТОВ «МАСТЕРГАЗ», ТОВ «Будівельна фірма СТРОЙЛЮКС» і ТОВ «Перший метрологічний центр».

Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових фахових виданнях.

Основні положення дисертації Черненка Юрія Володимировича опубліковано у 6-ти фахових виданнях та 6-ти матеріалах наукових конференцій з управління проєктами та програмами.

Аналіз публікацій свідчить про достатню повноту висвітленого у них змісту роботи та наукових результатів, отриманих у дисертації.

Зміст автореферату відповідає основному змісту дисертації.

Значущість висновків здобувача для науки і практики, можливі конкретні шляхи використання результатів дослідження.

Сформульовані Черненком Ю.В. у дисертаційній роботі висновки та рекомендації набувають особливої значимості у контексті науково-практичної

бази та подальшого розвитку методології управління проектами та програмами, особливо протиризиковому управлінню проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг.

Зауваження щодо змісту і оформлення дисертації.

При достатньо високому рівні проведених дисертаційних досліджень наявні деякі дискусійні рекомендації та зауваження.

1. Автор приділяє значну увагу теоретичній частині, при цьому недостатня увага приділена математичній формалізації роботи.

2. Автор позиціонує різнорідність використання програмних систем у ПЖКП та пропонує інформаційну модель протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг за рахунок формування ERP-системи. Але в роботі не наведено жодної інформаційної системи, ERP-систем, які використовуються в управлінні заявленими проектами ні в Україні, ні за кордоном. Незрозуміло, які вимоги до систем у ПЖКП.

3. Підрозділ 2.1 громіздкий та має, переважно, реферативний характер.

4. Концептуальна модель протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг (розділ 2.2. – стор. 90) в основному фокусується на управлінні ризиками, але не враховує інші важливі аспекти управління проектами, такі як управління якістю, комунікаціями, зацікавленими сторонами тощо.

5. Із 2.3 – «Математична модель протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг» незрозуміло, як формуються ризики у ПЖКП та обчислюються. Що нового внесено автором у розрахунок на відміну робіт [82, 83, 84], які заявлені у першому розділі.

6. У 2.5 автором запропонована інформаційна модель протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг, яку описано з позиції стандарту DFD-діграми. Із розділу незрозуміло, в якій інформаційній системі (комплексі систем) наведені потоки даних для ПЖКП. На яких ERP-системах ґрунтуються представлена модель. При чому, автором вказано, що проблемним є розосередженість систем у ПЖКП, а з наведеної інформації рішення не прослідковується.

7. Метод протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг (розділ 3.1. – стор. 124) передбачає, що проекти з максимальною інтегральною оцінкою мають бути реалізовані в першу чергу, а проекти з меншою оцінкою – «заморожені». Однак, в реальному світі можуть існувати обмеження з ресурсів, часу або регулятивних вимог, які можуть вплинути на цей вибір. Важливо враховувати ці обмеження при використанні

методу для прийняття рішень.

8. Як автор збирається впроваджувати метод протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг (розділ 3.1. – стор. 124) на практиці при масштабуванні? Чи є план впровадження, і чи були враховані потенційні труднощі та перешкоди?

9. При описі кроків процесу автоматизації управління та алгоритмізації прийняття рішень в управлінні проектами розвитку (стор. 127) залишається відкритим питання, які інструменти, моделі та методи застосовувати для реалізації кожного кроку. Які критерії можливості переходу до наступного кроку.

10. Як автор планує організувати переоцінку впливових факторів на ризики в методі розвитку компетенцій команди управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг (рис. 3.7. – стор. 144)? Чи є в методі механізми для цього, і як вони будуть інтегровані в ERP-систему?

11. Метрика оцінки успіху (розділ 4.3. – стор. 198): Не дуже зрозуміло, як автор визначає «успішні результати» проектів розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг. Чи були визначені конкретні метрики, що допоможуть визначити успішність застосування саме протиризикового управління?

12. У роботі не наведено аналіз закордонної літератури за темою дослідження. Це б значно підсилило роботу, також є некоректні джерела літератури.

13. Оформлення графічного матеріалу є не зовсім якісним. Наприклад, рис. 2.2, 3.1, 3.2 тощо.

Навіть із зазначеними зауваженнями та недоліками, дисертація заслуговує схвальну оцінку.

Рекомендації щодо використання результатів дослідження.

Результати дисертації можуть бути застосовані при реалізації проектів розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг через протиризикове управління ними.

Загальні висновки і оцінка дисертації.

Дисертаційна робота Черненка Ю.В. на тему "Моделі та методи протиризикового управління проектами розвитку провайдерів житлово-комунальних послуг" представляє собою завершене наукове дослідження, спрямоване на розробку моделей та методів для такого управління. Робота характеризується науковою новизною, практичною значимістю, виконана на високому теоретично-методологічному рівні. Всі поставлені завдання виконані, а рекомендації розроблені на основі дослідження можуть бути застосовані в практиці

практиці провайдерів житлово-комунальних послуг України. Враховуючи аprobacію основних положень, робота відповідає вимогам "Порядку присудження наукових ступенів", і Черненко Юрій Володимирович повністю заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.13.22 – Управління проектами та програмами.

Офіційний опонент, доктор технічних наук,
доцент, професор кафедри технологій
управління Київського національного
університету імені Тараса Шевченка
Міністерства освіти та науки України

Юлія ХЛЕВНА

Підпись засвідчує
Заступник декана з наукової роботи
факультету інформаційних технологій
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка Міністерства освіти
та науки України

Григорій ГНАТИЄНКО

